

Прилог бр. 2.

НАУЧНО-НАСТАВНОМ ВИЈЕЋУ САОБРАЋАЈНОГ ФАКУЛТЕТА ДОБОЈ СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

Предмет: Извјештај комисије о пријављеним кандидатима за избор у академско звање *редовни/ванредни професор*, ужа научна област *Пословне финансије*.

Одлуком Научно-наставног вијећа Саобраћајног факултета Добој, Универзитета у Источном Сарајеву, број: ННВ: 215-2/23 од 05.12.2023. године, именовани смо у Комисију за разматрање конкурсног материјала и писање извјештаја по конкурсу, објављеном у дневном листу "Глас Српске" од 05.07.2023. године, за избор у академско звање *редовни/ванредни професор*, ужа научна област *Пословне финансије*.

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Састав комисије¹ са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив научне области, научног поља и уже научне/умјетничке области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

1. Др Дејан Микеревић, редовни професор, предсједник

Научно поље: Економија и пословање

Ужа научна област: *Пословне финансије*

Датум избора у звање: 28.10.2021. године

Универзитет: Универзитет у Бањој Луци

факултет/академија: Економски факултет Бања Лука

2. Др Вера Зеленовић, редовни професор, члан

Научно поље: Економија и пословање

Ужа научна област: *Пословне и јавне финансије, банкарство и финансијске институције*

Датум избора у звање: 21. 09. 2023.

Универзитет: Универзитет у Новом Саду

факултет/академија: Економски факултет Суботица

3. Др Зоран Мاستило, редовни професор, члан

Научно поље: Економија и пословање

Ужа научна област: *Теоријска економија*

Датум избора у звање: 29.04.2021. године

Универзитет: Универзитет у Источном Сарајеву

факултет/академија: Факултет пословне економије Бијељина

РЕПУБЛИКА СРПСКА
УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
САОБРАЋАЈНИ ФАКУЛТЕТ

ДОВОЈ
Број 1610/23

Датум 11. 12. 2023

¹ Комисија се састоји од најмање три наставника из научног поља, од којих је најмање један из уже научне/умјетничке за коју се бира кандидат. Најмање један члан комисије не може бити у радном односу на Универзитету у Источном Сарајеву, односно мора бити у радном односу на другој високошколској установи. Чланови комисије морају бити у истом или вишем звању од звања у које се кандидат бира и не могу бити у сродству са кандидатом.

На претходно наведени конкурс пријавио се **један (1) кандидат**:

1. Слободан (Новица) Суботић

На основу прегледа конкурсне документације, а поштујући Закон о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 67/20), Правилник о условима за избор у научно-наставна, умјетничко наставна, наставна и сарадничка звања („Службени гласник Републике Српске“ бр. 2/22), Статут Универзитета у Источном Сарајеву и Правилник о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву, Комисија за писање извјештаја о пријављеним кандидатаима за изборе у звања, Научно-наставном вијећу **Саобраћајног факултета Добој и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву** подноси слиједећи извјештај на даље одлучивање:

ИЗВЈЕШТАЈ

КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

I ПОДАЦИ О КОНКУРСУ
Одлука о расписивању конкурса, орган и датум доношења одлуке
<i>Сенат Универзитета у Источном Сарајеву, одлука број: 01-С-171-ЛII/23 од 29.06.2023. године</i>
Дневни лист, датум објаве конкурса
<i>„Глас Српске“, 05.07.2023. године</i>
Број кандидата који се бира
<i>Један (1) кандидат</i>
Звање и назив уже научне области, за коју је конкурс расписан
<i>Редовни/ ванредни професор, Пословне финансије</i>
Број пријављених кандидата
<i>Један (1) кандидат</i>

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТИМА
ПРВИ КАНДИДАТ
1. ОСНОВНИ БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ
Име (име једног родитеља) и презиме
<i>Слободан (Новица) Суботић</i>
Датум и мјесто рођења
<i>15.12.1958. године, Брега, БиХ</i>
Установе у којима је кандидат био запослен
<i>РМУ"Брега" у Брези, МУП-а РС СЈБ Илијаш, МУП-а РС СЈБ Брчко, МУП-а Бијељина, ОБС Бијељина, Шипад а.д. Соколац, СБС д.о.о. Зворник, Форма ДСМ д.о.о.Београд, МХ ЕРС ЗЕДП "Електро-Бијељина" а.д. Бијељина, Саобраћајни факултет Добој</i>
Звање/радна мјеста

<i>Финансијски директор, начелник ОКП, начелник СЈБ, републички инспектор, замјеник директора, комерцијални директор, директор продаје, савјетник за економско-финансијске послове, доцент, ванредни професор</i>
Научна област: <i>Друштвене науке</i>
Научно поље: <i>Економија и пословање</i>
Чланство у научним и стручним организацијама или удружењима
<i>Члан Удружења економиста Републике Српске "SWOT" од октобра 2020. године</i>
2. СТРУЧНА БИОГРАФИЈА, ДИПЛОМЕ И ЗВАЊА
Основне студије/студије првог циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка
<i>Економски факултет Сарајево, 1978-1982.</i>
Назив студијског програма, излазног модула
<i>Одсјек Пословне економије, смјер Маркетинг, дипломирани економист</i>
Просјечна оцјена током студија ² , стечени академски назив
-
Постдипломске студије/студије другог циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка
<i>Економски факултет Источно Сарајево- Пале, 2002-2007.</i>
Назив студијског програма, излазног модула
<i>Менаџмент</i>
Просјечна оцјена током студија, стечени академски назив
<i>Магистар економских наука</i>
Наслов магистарског/мастер рада
<i>Кредитни ризици и могућности унапређења методологије за њихово мјерење и праћење</i>
Ужа научна/умјетничка област
<i>Монетарна економија</i>
Докторат/студије трећег циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка (датум пријаве и одбране дисертације)
<i>Факултет пословне економије Бијељина, 17.04.2008., 03.06.2011.</i>
Наслов докторске дисертације
<i>Специфични облици финансирања у функцији развоја малих предузећа у Босни и Херцеговини</i>
Ужа научна област
<i>Пословне финансије</i>
Претходни избори у звања (институција, звање и период)
<i>1. Саобраћајни факултет Добој, доцент, 2013-2018. година,</i>
<i>2. Саобраћајни факултет Добој, ванредни професор 2018-2024. година</i>
3. НАУЧНА/УМЈЕТНИЧКА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА
Радови прије првог и/или посљедњег избора/реизбора
3.1. Универзитетски уџбеници са рецензијом
<i>1. Старчевић В., Радовић Р., Суботић С., Берзанско пословање (уџбеник), Универзитет у Источном Сарајеву, Факултет пословне економије Бијељина,</i>

² Просјечна оцјена током основних студија и студија првог и другог циклуса наводи се за кандидате који се бирају у звање асистента и вишег асистента.

Бијељина, 2017., (ISBN 978-99955-45-24-6, COBISS.RS-ID 6745880)

3.2. Радови у часописима међународног и националног значаја

1. Миладин Јовичић, **Слободан Суботић**, Бизнис инкубатори-покретачи развоја малих и средњих предузећа у Босни и Херцеговини, Пословни консултант, Међународно индексирани научно-стручни часопис, број 25., "FINconsult" Тузла, јун 2013. (ISSN 1986-5538, EBSCO Publishing), стр. 40-47.
2. Витомир Старчевић, **Слободан Суботић**, Управљање финансијама у зависним предузећима Мјешовитог Холдинга Електропривреде Републике Српске, Анали Економског факултета у Суботици, број 29., Економски факултет Суботица, 2013. године (водећи национални часопис), (ISSN 0350-2120, UDK 330), стр. 211-225).
3. Витомир Старчевић, **Слободан Суботић**, Диверзификација као ефикасан начин смањења ризичности улагања у хартије од вриједности, Нови Економист, број 13., јануар-јун 2013., Факултет пословне економије Бијељина, стр. 47-51.
4. **Слободан Суботић**, Горан Миторивић, Негативне рефлексије глобалне финансијске кризе на стране директне инвестиције у Босни и Херцеговини, Пословни консултант, Међународно индексирани научно-стручни часопис, број 29., "FINconsult" Тузла, октобар 2013. (ISSN 1986-5538, EBSCO Publishing), стр. 27-34.
5. Витомир Старчевић, **Слободан Суботић**, Франшизинг као специфичан облик финансирања малих и средњих предузећа-компаративни приступ, Рачуноводство- Часопис за рачуноводство, ревизију и пословне финансије, број 5-6., Београд, мај-јун 2013. године. (ISSN 0023-2394, UDK 347.74:339.187.44) стр.51-60.
6. **Слободан Суботић**, Мјерење ризика кредитног портфолија, Economics-часопис за економску теорију и праксу, број. 1., "ОИКОС ИНСТИТУТ" д.о.о. Бијељина, 1. децембар 2013. године. (ISSN 2303-5005, EBSCO Publishing), стр. 63-78.
7. Витомир Старчевић, **Слободан Суботић**, Утицај глобалних промјена на управљање пословањем зависних предузећа МХ Електропривреде Републике Српске, Нови Економист, број 16., јул-децембар 2014., Факултет пословне економије Бијељина. (UDK 621.311:005.591.4 (497.6RS), DOI 10.7251/NOE1614067S), стр. 67-73.
8. **Слободан Суботић**, Владимир Марковић, Валутни одбор у функцији очувања конвертибилности и кредибилности домаће валуте, Пословни консултант, Међународно индексирани научно-стручни часопис, број 44., "FINconsult" Тузла, март 2015. (ISSN 1986-5538, EBSCO Publishing), стр. 24-31.
9. Витомир Старчевић, **Слободан Суботић**, Competitive Advantages of the Economy of Bosnia and Herzegovina as Precondition for Atracting Foreign Direct (Конкурентске предности привреде Босне и Херцеговине као предуслов привлачења страних директних инвестиција), Strategic Management International Journal of Strategic Management and Decision Support Systems in Strategic Manegement (ISSN 1821-3448 UDC 005.21 2015, Vol. 20, No. 1), University of Novi Sad, Faculty of Economics in Subotica, 2015.
10. Витомир Старчевић, **Слободан Суботић**, Конзистентност привредног развоја Брчко дистрикта БиХ у условима глобализације, Анали Економског факултета у

- Суботици, број 33., Економски факултет Суботица, 2015. године (водећи национални часопис). (ISSN 0350-2120, UDK 330), стр. 27-39.
11. Витомир Старчевић, **Слободан Суботић**, Наташа Тешић, Управљање ризиком времена и портфолија дужничких хартија од вриједности у условима кризе, Нови Економист, број 18., јул-децембар 2015., Факултет пословне економије Бијељина. (ISSN 1840-2313, UDK 336.761:005.334, DOI 10.7251/NOE1518094S), стр. 94-100.
  12. Витомир Старчевић, **Слободан Суботић**, Друштва за управљање у функцији управљања приватизационим инвестиционим фондовима у Републици Српској, Нови Економист, број 20., јул-децембар 2016., Факултет пословне економије Бијељина. (ISSN: 1840-2313, DOI:10/7251/NOE16201405), стр. 104-144.
  13. Витомир Старчевић, **Слободан Суботић**, Ирена Ђалић, THE ROLE OF DEPOSIT FINANCIAL INSTITUTIONS IN THE DEVELOPMENT OF REAL SECTOR IN THE REPUBLIC OF SRPSKA (Улога депозитних финансијских институција у развоју реалног сектора Републике Српске), ECONOMIC THEMES, FACULTY OF ECONOMICS OF NIŠ, NIŠ 2017 (водећи национални часопис). (ISSN 0353-8648, eISSN 2217-3668, UDC 33(497.11), Vol. 55(1),).
  14. **Слободан Суботић**, Живко Ерцег, Синиша Божичковић, Утицај фиксних расхода на пословни резултат саобраћајног предузећа, Пословни консултант, Међународно индексирани научно-стручни часопис, број 68., "FINconsult" Тузла, јули/август 2017. (ISSN 1986-5538, EBSCO Publishing), стр. 41-47.

3.3. Радови у зборницима међународног и националног значаја

1. Витомир Старчевић, **Слободан Суботић**, Инвестициони фондови у функцији развоја тржишта капитала Републике Српске (Investment Funds in the Development of the Capital Market Republic of Srpska), IRI Economics Conference, International Research Institute s.r.o. Komárno, Slovakia, Књига апстраката, Комарно, Словачка., 20-22 јануар 2014. год. (ISBN 978-80-89691-06-7), стр. 61.
2. Витомир Старчевић, **Слободан Суботић**, Горан Митровић, Рефлексије глобалне финансијске кризе на прилив СДИ у земљама Западног Балкана, Зборник радова са научног скупа "ЕКОНОМИЈА И КРИЗА- ТРЕБА ЛИ НАМ НОВИ ОДГОВОР", Универзитет у Источном Сарајеву, Економски факултет Пале, Андрићград, 12. септембра 2014. године.
3. Витомир Старчевић, **Слободан Суботић**, IMPACT OF BASIS RISK ON THE ORGANIZATION OF HEDGING TRANSACTIONS WITH FUTURES CONTRACTS (Утицај базног ризика на организовање хедџинг трансакција са фјучерсима), CHALLENGES IN BUSINESS AND ECONOMICS: GROWTH COMPETITIVENESS AND INNOVATIONS, UNIVERSITY OF NIŠ FACULTY OF ECONOMICS, Niš, October 16, 2015. (ISBN 978-86-6139-115-6, UDK 339.727:339.74), стр. 191-197.
4. Витомир Старчевић, **Слободан Суботић**, Утицај структуре прихода на ефикасност пословања предузећа, XXI Интернационални научни скуп CM2016- Стратегијски менаџмент и системи подршке у стартегијском менаџменту, Зборник радова, Економски факултет Суботица, Суботица, (2016). (ISBN 978-86-7233-356-5), стр. 89-94.
5. Витомир Старчевић, **Слободан Суботић**, Улога високог образовања у економском развоју Републике Српске, Зборник радова Треће интернационалне

конференције Економског факултета Брчко, Брчко 10-12. новембар 2016. године, (ISBN: 978-99938-95-24-4, UDK: 378.014.3:338.1(497.6RS)), стр. 152-160.

Радови послједег посљедњег избора/реизбора³

3.4. Универзитетски уџбеници са рецензијом

1. **Суботић Слободан, Митровић Горан, Специфични облици финансирања предузећа (монографија)**, Висока школа за туризам и хотелијерство Требиње, Требиње, 2021. (ISBN 978-99976-906-3-0, COBISS.RS-ID 130913281)

Постојећи финансијски облици и извори финансирања предузећа нису били довољни да задовоље потребе нараслог и компликованог тржишта. Стога је требало изнаћи нове адекватне изворе финансирања који би били у стању да опслуже нарасле тржишне потребе. Пронађени су нови облици и извори финансирања који су омогућили несметано одвијање нових пословних активности и задовољили потребе свих инволвираних актера. Централно мјесто заузима лизинг, као специфичан и нови облик финансирања предузећа и великих компанија и корпорација. Међу нове и специфичне облике финансирања, чија је улога веома значајна и који се почињу развијати половином прошлог вијека, су факторинг, форфетинг, франшизинг, ризични капитал, пословни анђели и други нови мање познати облици финансирања. Вођени овом проблематиком, аутори монографије су осјетили потребу да детерминишу, истраже и појасне све облике финансирања који су различити од класичних банкарских извора. Тежиште истраживања је фокусирано на специфичне облике финансирања предузећа у развијеним свјетским привредама, земљама у развоју и транзицији, укључујући и Босну и Херцеговину са оба ентитета (Република Српска и Федерација БиХ). Монографија је резултат дугогодишњег истраживачког рада аутора из области пословних финансија. Део научне грађе овог рукописа, дорађен и систематизован, представља претходно објављене чланке у водећим националним и међународним часописима, као и у зборницима радова са међународних и националних научних скупова. Мањи дио истраживачког материјала је коришћен из докторске дисертације "*Специфични облици финансирања у функцији развоја малих предузећа у Босни и Херцеговини*". Приликом израде монографије је коришћен и велики број релевантних и актуелних писаних и електронских домаћих и страних извора. Обрађена материја у монографији је подијељена у седам поглавља: 1. *Тржишни аспекти лизинга као облика финансирања*, 2. *Финансијски аспекти лизинга као облика финансирања малих и средњих предузећа*, 3. *Факторинг у функцији финансирања малих и средњих предузећа*, 4. *Форфетинг као облик финансирања малих и средњих предузећа*, 5. *Франшизинг као извор финансирања малих и средњих предузећа*, 6. *Ризични облици финансирања малих и средњих предузећа*, 7. *Бесповратни облици финансирања малих и средњих предузећа*.

2. **Суботић Слободан, Ерцег Живко, Божичковић Синиша, Финансијски менаџмент-Финансијско пословање (уџбеник)**, Саобраћајни факултет Добој. Универзитета у Источном Сарајеву, Добој 2023. (ISBN 978-99976-12-02-1, COBISS.RS-ID 138322945)

Предузеће се развија на бази одређених ресурса којима управљају финансијски

³ Навести кратак приказ радова и књига (научних књига, монографија или универзитетских уџбеника) релевантних за избор кандидата у академско звање.

менаџери креирајући финансије предузећа, финансијску стратегију и тактику, мисију и визију. Финансијски менаџери имају тежак и одговоран задатак да подстичу активности које јачају и спречавају активности које слабе финансијску снагу предузећа. Финансијски менаџмент данас представља модерну теоријску и практичну дисциплину која проучава финансијско управљање у предузећу. С тим у вези, у уџбенику *"Финансијски менаџмент-Финансијско пословање"* је заступљен управљачки приступ изучавању финансијског менаџмента и пословних финансија предузећа који је конципиран и приказан у свјетлу систематског разматрања проблема финансијске функције преко које се остварује систем управљања финансијама предузећа. Такође су истражени и објашњени концептуални приступи, принципи и модели електронског пословања и међународног платног промета. Поред теоријских сазнања и спознаја уџбеник садржи велики број илустрованих примјера из праксе који изложу материју чине прихватљивом и јасном, не само за студенте и научне кадрове, него и за практичаре који свакодневно треба да рјешавају у предузећу неки од назначених проблема из области финансијског менаџмента и финансијског пословања. Уџбеник *"Финансијски менаџмент-Финансијско пословање"* је првенствено намијењен студентима Саобраћајног факултета, као и студентима економских факултета и факултета за менаџмент. Уџбеник се састоји из тринаест међусобно везаних поглавља која су усклађена са Силабусом предмета Финансијско пословање који слушају студенти четврте године Саобраћајног факултета Добој.

3. Суботић Слободан, Митровић Горан, Финансијска тржишта, институције и инструменти (уџбеник), Висока школа за туризам и хотелијерство Требиње, Требиње, 2020. (ISBN 978-99976-906-2-3, COBISS.RS-ID 129368833)

Савремена финансијска тржишта данас карактеришу интернационализација и глобализација. Процес глобализације је интегрисао национална финансијска тржишта у свјетско интернационално финансијско тржиште и омогућио привредним субјектима да на њему прибаве потребна финансијска средства. Промјене које су наступиле на финансијским тржиштима, изазване процесом глобализације, иницирале су ауторе да напишу књигу (уџбеник) *"Финансијска тржишта, институције и инструменти."* Књига је намијењена студентима економских факултета и високих школа, као основни уџбеник, и свим другим који изучавају ову материју. Циљ писања ове књиге јесте да читаоцима омогуће стицања свеобухватног знања о функционисању савремених финансијских тржишта, финансијских институција и инструмената који на њима егзистирају и функционишу. Обрађена материја у књизи је подијељена у три дијела. Први дио - Врсте финансијских тржишта, састоји се од шест поглавља. Други дио - Финансијске институције на финансијском тржишту, састоји се од три поглавља. Трећи дио - Финансијски инструменти на финансијском тржишту, састоји од три поглавља.

4. Пешевећ Слободан, Суботић Слободан, Вукасовић Драган, Пословне финансије (уџбеник), НУБЛ-Независни Универзитет Бања Лука, Бања Лука, 2020., (ISBN 978-99976-43-19-3, COBISS.RS-ID 128072961)

Пословање у савременим условима подразумијева способност адекватног и благовременог реаговања на различите изазове из ужег и ширег пословног окружења. Предузеће, као привредно правни ентитет, са својим људским, материјалним, финансијским и информатичким ресурсима, остваривањем своје мисије, базира се на

способности да конструише правилан пословни портфолио и креира вриједности и сатисфакције за акционаре, запослене, менаџере и друштвену заједницу у цјелини. Уџбеник "Пословне финансије" се бави истраживањима пословних финансија, односно финансија предузећа. Поред теоријских сазнања и спознаја уџбеник садржи велики број илустрованих примјера из праксе који изложу материју чине прихватљивом и јасном, не само за студенте и научне кадрове, него и за практичаре који свакодневно треба да рјешавају у предузећу неки од назначених проблема из области финансијског менаџмента. Уџбеник је намијењен студентима економских факултета, високих пословних школа, факултета за менаџмент, научној, стручној и привредној јавности који се баве развојем мисли о пословним финансијама. Темелји на изворима актуелне домаће и иностране научне и стручне литературе у којем су предочени ставови који могу да представљају отворена питања и дилеме који захтијевају даља истраживања. То подразумјева даље научно истраживање предочене сложене и актуелне проблематике од стране аутора и сношење одређеног ризика у смислу заступања одређених ставова и критике другачијих мишљења. Уџбеник се састоји од једанаест међусобно везаних поглавља.

3.5. Радови у часописима међународног и националног значаја

- 1. Витомир Старчевић, Слободан Суботић, Синиша Божичковић, Учешће хартија од вриједности у развоју тржишта капитала Републике Српске**, Нови Економист-часопис за економску теорију и праксу, број 22, јул-децембар 2017., март 2018., Факултет пословне економије Бијељина, 40-47. (ISSN 1840-2313; DOI:10.7251/NOE17220405; UDK:336.76:339.187.44(497.6) (ERIH+, (5819.) (<http://www.noviekonomist.info/ojs/issue/archive.html>)

За успостављање отворене тржишне привреде у Републици Српској неопходно је било успостављање ефикасног финансијског система. То подразумјева поред осталог и постојање отвореног и ликвидног тржишта капитала. У привредама у транзицији као што је и привреда Републике Српске то је нарочито важно ради прикупљања капитала. Капитал се може прикупити и емисијом хартија од вриједности. То не би било изводљиво без развијеног и ефикасног тржишта капитала. Практична искуства указују да развој и функционисање тржишта капитала зависи од већег броја детерминанти. У дијелу развоја и ефикасног функционисања тржишта капитала међу најзначајнијим детерминантама јесте велики број хартија од вриједности подобних за трговање. Стога ће се истраживање у раду фокусирати на исказивање и анализирање удјела и значаја хартија од вриједности у развоју тржишта капитала Републике Српске.

- 2. Слободан Суботић, Живко Ерцег, Горан Митровић, Финансијски лизинг у функцији стратегијског одлучивања финансирања пословне активности**, Пословни консултант, Међународно индексирани научно-стручни часопис, број 76., "FINconsult" Тузла, мај 2018. (24-32, ISSN 1986-5538, EBSCO Publishing) (<http://poslovnikonstant.ba/>)

Процес глобализације, праћен развојем тржишне економије, условио је нови начин пословања предузећа и радикалнији приступ финансијском менаџменту. Промијењене су темељне економске поставке и критеријуми стратегијског управљања и пословања финансијским токовима унутар предузећа. Ово је посебно изражено појавом и развојем специфичних облика финансирања предузећа међу којима предњачи финансијски лизинг. У условима када су инвестициона добра постала технички

изузетно сложена и веома скупа, лизинг је добијао све више на значају, јер је одлагање инвестирања значило заостајање за конкуренцијом, док је инвестирање путем кредита постајало све скупље. Лизинг се јавља као облик финансирања, без ангажовања сопственог или туђег капитала, и као нови облик и садржај економских односа у међународној размјени инвестиционих добара. У овом раду су детерминисане основне карактеристике и предности лизинга, као специфичног облика финансирања, у односу на класичне облике финансирања. Тежиште анализе је усмјерено на развој финансијског лизинга и потенцијалне могућности (услове) даљег развоја овог облика финансирања предузећа у Босни и Херцеговини. Циљ истраживања је да се укаже у коликој мјери је финансијски лизинг утицао на доношење стратедијских одлука финансијског менаџмента да се користи овај облик финансирања пословне активности предузећа у Босни и Херцеговини у односу на друге облике и изворе финансирања.

3. **Слободан Суботић, Живко Ерцег, Владимир Марковић, Горан Митровић, INNOVATIVE APPROACH TO MEASURING THE IMPACT OF FDI ON SOME MACROECONOMIC INDICATORS IN B&H (Иновативни приступ мјерењу утицаја СДИ на кретање неких макроекономских показатеља у БиХ), Economics број 10., Oikos institut Bijeljina, јун 2018., Volume 6, No 1., 2018. (7-15, ISSN 2303-5005, DOI 10.2478/eoik-2018-0008, UDK 330.101.54 (497.6)) SCOPUS, ECONLIT, ERIH+, DOAJ** (<http://oikosinstitut.org/economics-broj-10/>; <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57915725600>)

Неопходност привредног живота и економског напретка сваке економије јесте несметано кретање капитала. Међународно кретање капитала има своје платнобилансно значење, гдје извоз капитала представља вишак производње у односу на потрошњу националне економије, а увоз капитала раст потрошње у односу на производњу националне економије. Анализа природе дјеловања страних директних инвестиција (СДИ), на привредни раст земље домаћина је, поред осталог, наглашена у функцији достигнуте фазе њеног економског развоја. Полазећи од напријед наведеног, циљ истраживања у овом раду се односи на покушај да се укаже на значај и улогу СДИ и потребу њиховог привлачења у БиХ, као и детерминисање ефеката СДИ на привреду Босне и Херцеговине. С тим у вези, коришћењем савременог СПСС статистичког програма (модела), примјеном метода (израчунавањем коефицијената) регресионе и корелационе анализе настојаће се одредити ниво утицаја СДИ на кретања неких макроекономских показатеља у Босни и Херцеговини (БДП, увоз, извоз, незапосленост). Односно, да се утврди аналитички израз којим се описује статистичка повезаност ових макроекономских категорија.

4. **Слободан Суботић, Витомир Старчевић, Живко Ерцег, Утицај страних директних инвестиција на бруто друштвени производ земаља Западног Балкана, Пословни консултант, Међународно индексирани научно-стручни часопис, број 85., "FINconsult" Тузла, април 2019. (51-59, ISSN 1986-5538, EBSCO Publishing)** (<http://poslovnikonstant.ba/>)

Страна директна улагања имају велики значај за привредни раст и развој земаља у развоју и земаља у транзицији. Досадашња искуства показују да су страна улагања играла значајну улогу у структурним промјенама производње и извоза у земљама корисницама ових средстава. За земље које имају отежан приступ међународном тржишту капитала, страна улагања представљају "вентил" за ангажовање иностраних средстава. Прилив страних директних инвестиција зависи од квалитета макроекономског, пословног и правног окружења, док је раст извоза и БДП-а могуће

подстаћи повећањем тражње за домаћим производима. Предмет истраживања овог рада су страна директна улагања у земље Западног Балкана. Циљ истраживања је довођење у директну везу кретања страних директних инвестиција са кретањима висине БДП-а ових земаља. С тим у вези, покушаће се детерминисати у коликој мјери је повећање или смањење прилива СДИ утицало на раст или пад БДП-а сваке земље појединачно. Односно, да ли постоји директна или индиректна међузависност СДИ и БДП-а у свакој од земаља Западног Балкана.

5. **Слободан Суботић, Горан Митровић, *Analysis of economic indicators in selected western Balkan countries (Анализа економских показатеља у одабраним земљама западног Балкана)*, Journal of Business and Economic Management 7(9): 331-340, September 2019, DOI: 10.15413/jbem.2019.0120, ISSN 2315-7755, ©2018 Academia Publishing (<https://www.academiapublishing.org/journals/jbem/about.htm>) (ERIH+, (4090.)**

The research conducted involves the peculiarities in applying certain methods for the purpose of assessing the trends of quantitative and qualitative macroeconomic indicators in the Western Balkan countries. The research focuses particularly on certain Western Balkan countries such as Albania, Bosnia and Herzegovina and Serbia. Contemporary statistical methods have been applied in analyzing the conjunction and mutual dependency of these countries' economies, by indicating certain unique macroeconomic indicators of their efficiency and effectiveness. In that context, indicators of gross domestic product, exports, imports and foreign direct investment have been presented both graphically and in tables, including their trend over the period from year 2000 to 2016. The analysis is based on the implementation of the econometric statistical methods of *correlation and regression*, as well as on the following statistic software packages: IBM SPSS ver. 21, Microsoft XLSTAT and 3B Stat ver. 1.01. A particular segment of the analysis of unique macroeconomic indicators is dedicated to the comparison of the operational effectiveness of analysed countries' economies and their rankings on the basis of each of the relevant parameters. In this regard, respective unique indicators, in addition to absolute amounts, have also been provided as "per capita" calculations, for the purpose of obtaining more realistic insight into the relative capacity of each of the countries surveyed.

6. **Горан Митровић, Слободан Суботић, *Analytic Approach to Assessment of Interdependency of Economic Indicators (Statistical Method) (Аналитички приступ оцјене међузависности економских показатеља (статистичка метода)*, International Journal of Managerial Studies and Research (IJMSR) Volume 7, Issue 11, November 2019, (PP 1-10 ISSN 2349-0330 (Print) & ISSN 2349-0349 (Online)). (<https://www.arcjournals.org/international-journal-of-managerial-studies-and-research/indexing>)**

The subject of research conducted and included in this paper covers certain Western Balkan countries (Bosnia and Herzegovina, Montenegro and North Macedonia). The quantitative and qualitative macroeconomic indicators in the respective Western Balkan countries have been assessed by means of applying certain methods. Contemporary statistical methods have been applied in analyzing the conjunction and mutual dependency of these countries' economies, thereby indicating unique macroeconomic indicators of their efficiency and effectiveness. In that respect, indicators of gross domestic product, exports, imports and foreign direct investment have been presented both by using tables and various charts, covering the period from year 2000 to 2016. The analysis is based on the implementation of the econometric statistical methods of correlation and regression, as well as on the following statistic software suites: IBM SPSS ver. 21, Microsoft XLSTAT and 3B Stat ver. 1.01. A particular segment of the analysis of unique macroeconomic indicators is the

comparison of the operational effectiveness of analyzed countries' economies, as well as their rankings on the basis of each of the relevant parameters. In that respect, respective unique indicators, in addition to absolute amounts, have also been provided as per capita calculations for the purpose of obtaining more realistic insight into the relative capacity of each of the respective Western Balkan countries.

7. Слободан Суботић, Горан Митровић, Владимир Марковић, Мирослав Мишкић, Синиша Божичковић, *Financial leasing in the function of economic development of Bosnia and Herzegovina (statistical approach)* (Финансијски лизинг у функцији привредног развоја Босне и Херцеговине (статистички приступ), Journal of Business and Economic Management 8(10): 397-405, January 2020, DOI: 10.15413/jbem.2020.0142, ISSN 2315-7755, ©2020 Academia Publishing (ERIH+, (4090.) <https://www.academiapublishing.org/journals/jbem/about.htm>)

The leasing institution is typical for countries with developed market economies, although it keeps gaining more importance in transition countries. Therefore, the research study is focused on the financial leasing market in Bosnia and Herzegovina, as one of the countries undergoing transition process. Its basic features have been assessed, together with determining turnover over the observed ten year period, both in Bosnia and Herzegovina as a whole and in its respective entities. The aim of the research is to establish the extent the financial leasing has contributed to the development of the small and medium enterprise (SME) sector and economic development of Bosnia and Herzegovina. Modern statistical methods have been applied to analyze the connection and interdependence of leasing and certain macroeconomic indicators in Bosnia and Herzegovina. For the purpose and in the context of this research, the following indicators, such as, the values of leasing, gross domestic product, export, import and foreign direct investments related to the period from 2009 to 2018 are presented in the respective tables and s. The analysis is based on the application of descriptive and econometric statistical methods of correlation and regression, as well as on the following statistical packages, IBM SPSS ver. 21, Microsoft XLSTAT. A particular dedicated segment of the analysis refers to determining the impact of financial leasing on the level of SME investment in relation to classic bank loans. That is, to what extent is financial leasing in the function of investment decision-making of small and medium enterprises in Bosnia and Herzegovina.

8. Слободан Суботић, Витомир Старчевић, Горан Митровић, *Управљање финансијама предузећа с циљем успостављања континуелне ликвидности и финансијске стабилности у условима глобалних процеса*, Нови Економист, Вол 14(2) Година XIV, број 28, јул-децембар 2020., Факултет пословне економије Бијељина (ISSN 1840-23-13 (Print) 2556-333X (Online); DOI:10.7251/NOESR2028072S; УДК: 334.726:339.137]:657.14/.17.) (ERIH+, (5819.) (<http://www.noviekonomist.info/ojs/issue/archive.html>)

Глобализација у својој актуелној форми представља нови динамички комплекс, посебно када су у питању њене импликације на економију и пословање привредних субјеката. Она своје импликације не испољава само кроз конкуренцију, него и кроз економски раст и развој. Савремено предузеће треба да обезбиједи адекватан менаџмент који је способан да креира и развија компаративне предности које ће му омогућити да се активно укључи у глобалне тржишне токове. Глобалне промјене су условиле нови начин пословања предузећа, а тиме и битан заокрет у приступу финансијском менаџменту. То је довело до измјена темељних економских поставки и критеријума успјешног управљања и пословања. Финансијски положај предузећа један је од показатеља успјешности предузећа да функционише у глобалном и

турбулентном тржишном окружењу. Полазећи од ове чињенице, урадиће се практична обрада овог проблема и аналитички показатељи финансијског положаја три зависна производна предузећа која послују у саставу МХ Електропривреде Републике Српске. Циљ истраживања јесте да се покаже у којој мјери је менаџмент ових предузећа прихватио захтјеве глобалних економских процеса и њима прилагодио своје пословање. Односно, да ли управљање финансијама обезбјеђује задовољавајући ниво ликвидности и финансијске стабилности ова три предузећа.

9. Горан Митровић, Слободан Суботић, *MANAGEMENT AS A FUNCTION OF SUSTAINABLE FINANCIAL STABILITY OF PUBLIC ENTERPRISES AND INSTITUTIONS (Менаџмент управљање у функцији одрживе финансијске стабилности јавних предузећа и установа)*, Knowledge International Journal, Institute of Knowledge Management – Скопје, 16.12.2022., Vol. 55.1. (2022): The Power of Knowledge, (89-95., ISSN 2545-4439, DOI 10.35120) (<https://ikm.mk/ojs/index.php/kij/issue/view/162>)

Modern public companies and institutions can create and developing their comparative advantages only through adequate application of the management system. Considering the importance and role of companies and corporations, as the most important institutional forms of organizing enterprises, it is clear that they need both good management and a well-established system of corporate management. With the development of the market economy, which conditions a new way of doing business for public companies and institutions, and thus an important role in the approach to financial management, there have been changes in the basic economic settings and criteria for successful management and business, especially financial flows. Domicile public companies need to adapt to new changes, because the market economy favors financially stable companies. Only financial stability represents the final term of the ability of a company in transition to function in a turbulent market environment. Based on this fact, the paper deals with the practical treatment of this problem and the key analytical indicators of the financial position, as well as the property and income position of Mine and thermal power station Ugljevik a.d. Ugljevik. The goal of the research is to indicate to what extent management is a function of sustainable financial stability and liquidity, as well as to evaluate the quality and ability of management to effectively manage the finances of this company.

3.6. Радови на скуповима међународног и националног значаја

1. Витомир Старчевић, Слободан Суботић, Горан Митровић, *Стратегија инвестирања осигуравајућих друштава на тржишту капитала Републике Српске*, Зборник радова са Четвртог научног скупа Универзитета Источно Сарајево, Институције и економија-шта (не) можемо урадити боље, Андрићград, 01-02-септембар 2017., Економски факултет Пале, 2018. (359-365, ISBN 978-99976-610-8-1).

Брз развој тржишта капитала у развијеним тржишним економијама у новијем периоду је условљен појавом и развојем нових типова финансијских посредника. Прије свега, у питању су осигуравајућа друштва која спадају у групу институционалних инвеститора на финансијском тржишту. Снажан раст капитала ових финансијских институција резултат је промјене навика грађана, посебно када је у питању улагање њихове финансијске штедње. То је резултирало значајним

позитивним ефектима на развој привреде и финансијског система великог броја земаља. Истраживања у раду имају за сврху да покажу важност осигуравајућих друштава као институционалних инвеститора на тржишту капитала Републике Српске. Стога, циљ истраживања фокусиран је на приказ ефеката развоја осигуравајућих друштава који се, прије свега, огледају у порасту броја алтернатива за мобилизацију и профитабилан пласман слободних новчаних средстава кроз развој тржишта капитала Републике Српске. У вези са циљем истраживања, детерминисани су нивои инвестиционих улагања осигуравајућих друштава на тржишту капитала Републике Српске.

2. Витомир Старчевић, Слободан Суботић, Ирена Ђалић, TRADITIONAL AND CUTTING EDGE BUSINESS CREDIT SCORING (Комперативни приступ стандардним и савременим методама оцјене кредитног бонитета предузећа), 48th International Scientific Conference CONTEMPORARY APPROACHES IN THE ANALYSIS OF ECONOMIC PERFORMANCES, Faculty of Economics, Prolom Spa, 11-12 October 2017, University of Niš (139-152, ISBN: 978-86-6139-148-4) (<http://isc2017.ekonomskifakultet.rs/published-papers.html>)

Финансијска стабилност представља коначни израз способности предузећа да функционише у сложенем и нестабилном тржишном окружењу. У Републици Српској је било неопходно да се предузећа прилагођавају новим промјенама, јер тржишна економија фаворизује предузећа са добрим, а потискује она са лошим кредитним бонитетом. Полазећи од ове чињенице, у раду је извршена практична обрада и анализа пословања ЗП "Рудник и Термоелектрана Угљевик" а.д. Угљевик у петогодишњем периоду. Тежиште анализе је базирано на финансијски, имовински и приносни положај предузећа, односно перформансе његовог кредитног бонитета. Сходно томе, примјеном традиционалних метода, урађена је анализа финансијског резултата у условима позитивног пословног резултата и у условима када предузеће остварује губитак из редовне пословне активности. Насупрот традиционалним методама коришћене су "З скор" и "ЗЕТА" анализа, као савремене методе оцјене кредитног бонитета ЗП "Рудник и Термоелектрана Угљевик" а.д. Угљевик. Урађена је компаративна анализа добијених резултата примјеном старог и новог "З скор" и "ЗЕТА" модела. Циљ истраживања јесте утврђивање кредитног бонитета овог предузећа, као предуслова његове финансијске стабилности, али и оцјене квалитета и способности менаџмента да користи информације о кредитном бонитету ради ефикаснијег управљања финансијама у дотичном предузећу.

3. Витомир Старчевић, Слободан Суботић, Горан Митровић, INTERACTION OF MACROECONOMIC AND BANKING INDICATORS OF SELECTED COUNTRIES-ANALYTICAL APPROACH (Међузависност макроекономских и банкарских показатеља изабраних земаља-Аналитички приступ), 49th International Scientific Conference QUANTITATIVE AND QUALITATIVE ANALYSIS IN ECONOMICS, Faculty of Economics, Niš, 18 October 2018, University of Niš (39-48, ISBN:978-86-6139-170-5) (<http://isc2018.ekonomskifakultet.rs/>)

Разматрање међузависности макроекономских и банкарских индикатора захтијева примјену званичних статистичких метода. Статистичке методе се користе за провјеру постојања или одсуства међузависности. У том погледу, у раду се испитује међузависност различитих макроекономских и банкарских индикатора (БДП, СДИ, инфлација, референтна каматна стопа, пасивна каматна стопа, активна каматна стопа, укупни пласмани и укупни депозити) у одабраним земљама Западног Балкана и

Европске уније коришћењем дескриптивне и корелативне статистичке анализе. Овим статистичким анализама утврђена је њихова корелација и међусобни утицај.

4. Витомир Старчевић, Слободан Суботић, Улога финансијског система у развоју националне економије, Зборник радова ЕКОНБИЗ 2018 (VI Интернационални научни скуп ЕКОНБИЗ), Факултет пословне економије Бијељина, Бијељина 28.03.2019., 84-96 (ISBN: 978-99955-45-26-0; УДК: 330.34:336.761) (<http://www.ekonbiz.ues.rs.ba/ojs/index.html>)

У националним економијама развијених земаља, као и у националној економији Републике Српске, финансијски систем игра значајну улогу. Досадашња практична искуства указују да у основи функционисања финансијског система стоји повјерење. Ако инвеститори немају повјерења да своја новчана средства уносе у финансијски систем неке земље, неминовно је да ће у тој земљи привредна активност опадати. Зато и јесте неизмјерљив значај финансијског система за функционисање привредног и укупног економског система било које националне економије. Улога финансијског система у свакој националној економији огледа се кроз трансфер финансијских средстава, несметан ток кретања финансијских средстава између појединих сектора као и у повезивању макроекономских категорија. У контексту претходно реченог у раду ће се оцијенити у ком опсегу финансијски систем путем кључних елемената (повјерење у званичне информације, државне институције, финансијска тржишта, финансијске институције и финансијске инструменте), на којима се темељи његово повјерење, доприноси остварењу циљева националне економије.

5. Витомир Старчевић, Слободан Суботић, Горан Митровић, CAPITAL MARKETS COMPETITIVENESS OF THE REPUBLIC OF SRPSKA REALTING TO SELECTED COUNTRIES (Конкурентност тржишта капитала Републике Српске у односу на одабране земље), International Scientific Conference CONTEMPORARY ECONOMICS TRENDS: TECHNOLOGICAL DEVELOPMENT AND CHALLENGES OF COMPETITIVENESS, Faculty of Economics, Niš, 18 October 2019, University of Niš (57-68, ISBN:978-86-6139-193-4) (<http://isc2019.ekonomskifakultet.rs/>)

Успостављање ефикасног финансијског система и постојање отвореног и ликвидног тржишта капитала, са великим бројем различитих хартија од вриједности, су основни предуслови конкурентности тржишта капитала. Прикупљање капитала емисијом хартија од вриједности је веома значајно за развијене тржишне економије, али и за земље у транзицији у које се сврстава Босна и Херцеговина са своја два ентитета (Република Српска и Федерација БиХ). Прикупљање капитала емисијом хартија од вриједности било би незамисливо без добро развијеног и ефикасног тржишта капитала. Функционисање тржишта капитала зависи од већег броја детерминанти, а једна од најзначајнијих детерминанти је велики број хартија од вриједности подобних за трговање. Истраживање у раду усмјерено је на тржиште капитала Републике Српске, на његове могућности и анализирање удјела и значаја хартија од вриједности у његовом развоју. Посебна пажња је посвећена детерминисању конкурентности тржишта капитала Републике Српске у односу на тржишта капитала одабраних земаља.

6. Витомир Старчевић, Слободан Суботић, Корпоративно управљање у функцији одрживе финансијске стабилности предузећа, Зборник радова, Међународни научни скуп ИОР-ИБ 2019 (Иновативност и одрживи развој-изазови будућности), Универзитет у Приштини, Економски факултет

Косовска Митровица, новембар 2019. (87-104, ISBN 978-86-80127-93-4).

Савремено предузеће је способно да креира и развија своје компаративне предности само адекватном примјеном система корпоративног управљања. С обзиром на важност и улогу компанија и корпорација, као најважнијих институционалних облика организовања предузећа, јасно је да им је потребан како добар менаџмент, тако и добро постављен систем корпоративног управљања. Развојем тржишне економије која условљава нови начин пословања предузећа, а тиме и битан заокрет у приступу финансијском менаџменту, дошло је до промјена темељних економских поставки и критеријума успјешног управљања и пословања, посебно финансијским токовима. Домицилна предузећа треба да се прилагоде новим промјенама, јер тржишна економија фаворизује финансијски стабилна предузећа. Неспорна је чињеница, да финансијска стабилност представља коначни израз способности предузећа у транзицији да функционише у турбулентном тржишном окружењу. Полазећи од ове чињенице, у раду је извршена практична обрада овог проблема и урађени су кључни аналитички показатељи финансијског положаја, као и имовинског и приносног положаја РИТЕ Угљевик а.д. Угљевик. Циљ истраживања јесте да се укаже у коликој је мјери корпоративно управљање у функцији одрживе финансијске стабилности, али и оцијене квалитет и способност менаџмента да ефикасно управља финансијама овог предузећа.

7. Слободан Суботић, Живко Ерцег, Ирена Ђалић, Рефлексија фиксних расхода на послови резултат и ризик остварења пословног добитка предузећа, Зборник радова VII International Symposium NEW HORIZONS 2019 of Transport and Communications, (VII Међународни симпозијум НОВИ ХОРИЗОНТИ 2019 саобраћаја и комуникација, 29-30.11.2019.), Саобраћајни факултет Добој, Добој 05.02.2020., 694-699 (ISBN 978-99955-36-79-4; COBISS.RS-ID 8611352). (<http://novihorizonti.sf.ues.rs.ba>)

Развој тржишне економије је довео до битног заокрета у приступу финансијском менаџменту саобраћајних предузећа и промјене темељних економских поставки у управљању финансијским токовима. Полазећи од ове чињенице, а користећи рационалистичке методе анализе и компарације, у раду је извршена практична обрада и анализа структуре укупних прихода и укупних расхода одабраног предузећа из области саобраћаја. Тежиште анализе је усмјерено на висину пословних, финансијских и осталих прихода и расхода у посматраном петогодишњем периоду. Циљ истраживања је да се укаже на важност утицаја фиксних расхода на пословни резултат саобраћајног предузећа и идентификују узроци који су довели да фиксни расходи достигну знатно веће вриједности у односу на нормалне. С тим у вези је урађена анализа ризика остварења финансијског резултата и утврђени фактори пословног ризика, финансијског ризика и укупног ризика у условима када је маржа покрића недовољна да покрије расходе периода, односно када предузеће остварује губитак из редовне пословне активности.

8. Слободан Суботић, Витомир Старчевић, Живко Ерцег, Ефекти финансијске глобализације на развој тржишта капитала Републике Српске, Зборник радова ЕКОНБИЗ 2019 (VII Интернационални научни скуп ЕКОНБИЗ), Факултет пословне економије Бијељина, Бијељина, мај 2020., (52-62, ISBN: 978-99955-45-29-1; УДК: 339.7"20"(082)338.4(100)"20"(082)). (<http://www.ekonbiz.ues.rs.ba/ojs/index.html>)

Почетком седамдесетих година 20-тог вијека дошло је до значајних промјена на међународној финансијској сцени, које су се огледале у напуштању златних стандарда и конвертибилности америчког долара у злато. Проглашавањем инконвертибилности долара у злато свјетске валуте су и дефинитивно изгубиле до

тада формално покриће вриједности валута у племенитом металу. Као реакција на новонастале услове на међународним девизним и финансијским тржиштима појавили су се бројни, до тада непознати, финансијски инструменти чија је појава имала далекосежан утицај на ефикасност економских политика земаља, а посебно на три њена најзначајнија сегмента: монетарну, фискалну и политику девизног курса. Финансијска либерализација и глобализација, праћене процесом транзиције, утицале су на развој финансијских тржишта земаља у транзицији укључујући и Босну и Херцеговину са њена два ентитета (Републиком Српском и Федерацијом БиХ). Глобални финансијски процеси су довели и до промјена на финансијском тржишту и тржишту капитала Републике Српске. Предмет истраживања у овом раду је тржиште капитала Републике Српске са свим његовим карактеристикама и хартијама од вриједности са којима се на њему тргује, док је истраживање приоритетно фокусирано на анализирање и детерминисање утицаја финансијске глобализације на трговање хартијама од вриједности у контексту развоја тржишта капитала Републике Српске.

9. Слободан Суботић, Витомир Старчевић, Горан Митровић, FOREIGN DIRECT INVESTMENTS AS A FACTOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF B&H AND ITS SUROUNDING COUNTRIES (Стране директне инвестиције као фактор одрживог развоја БиХ и земаља у окружењу), International Scientific Conference Digital Economy: CHANCES, RISKS, SUSTAINABLE DEVELOPMENT, Faculty of Economics, Niš, 15 October 2020, University of Niš (111-122, ISBN: 978-86-6139-204-7) (<http://isc2020.ekonomskifakultet.rs/>)

Стране директне инвестиције (СДИ) имају велики значај за привредни раст и развој сваке земље, а посебно за земље у развоју и транзицији у које спадају Босна и Херцеговина и земље из њеног окружења. Директна страна улагања играју значајну улогу у структурним промјенама производње и извоза у земљама корисницима. Стране директне инвестиције су важан извор иностраних средстава у оним земљама које немају могућности да приступе међународном тржишту капитала. Макроекономско, пословно и правно окружење су најважнији фактори који детерминишу прилив страних директних инвестиција. Предмет истраживања овог рада су страна директна улагања у Босни и Херцеговини и земљама из окружења Србији и Црној Гори. Циљ истраживања је довођење у директну везу кретања страних директних инвестиција са кретањима висине бруто домаћег производа (БДП) у контексту одрживог привредног развоја. С тим у вези, покушаће се детерминисати у коликој мјери је повећање или смањење прилива СДИ утицало на раст или пад БДП-а ових земаља у посматраном десетогодишњем периоду.

10. Слободан Суботић, Горан Митровић, Андријана Мркачић Атељевић, Импликације Covid-19 на екстерне изворе финансирања предузећа у Босни и Херцеговини, Зборник радова ЕКОНБИЗ 2021 (IX Интернационални научни скуп ЕКОНБИЗ), Факултет пословне економије Бијељина, Бијељина, 2021. (163-172, ISBN: 978-99955-45-37-6; УДК: 005.915:578.834(497.6)).
(<http://www.ekonbiz.ues.rs.ba/ojs/index.html>)

Финансирање је значајан фактор који детерминише опстанак, раст и развој сваког предузећа. У настојању да за своје пословање обезбиједи финансијска средства из најповољних извора, предузећа се током пословања суочавају са дилемом да ли користити интерне или екстерне изворе финансирања. Истраживање у раду је усмјерено на екстерне (позајмљене) изворе финансирања предузећа у Босни и Херцеговини. Настојаће се детерминисати импликације пандемије COVID-19 на коришћење банкарских кредита, микрокредита и финансијског лизинга од стране

предузећа у Босни и Херцеговини. Циљ истраживања је да се утврди у коликој мјери су предузећа у Босни и Херцеговини (Републици Српској и Федерацији БиХ) користила екстерне изворе финансирања у протеклом петогодишњем периоду, те да ли се пандемија COVID-19 одразила на могућност њиховог коришћења у току 2020. године.

11. Сузана Стевановић, Слободан Суботић, Андријана Мркачић Атељевић, Карактеристике тржишта капитала Републике Српске и његово функционисање у условима пандемије COVID-19, Зборник радова 53rd International Scientific Conference 2022, POST-PANDEMIC ECONOMIC CHALLENGES, Faculty of Economics, Niš, 14 October 2022, University of Niš (127-137, ISBN: 978-86-6139-228-3, UDK 336.76:[616.98:578.834) (<http://www.eknfak.ni.ac.rs/LSC2022>)

Тржиште капитала представља механизам преко кога се сусрећу понуда и тражња дугорочних новчаних средстава са основним циљем остваривања профита. На овом специфичном тржишту јављају се понуда и тражња капитала (штедња) и дугорочних хартија од вриједности, које представљају специфичан облик финансијског пласмана инвестиционих новчаних средстава. Ефикасност финансијског система подразумијева и постојање отвореног и ликвидног тржишта капитала. Ово се односи како на развијене привреде, тако и на земље у развоју и транзицији међу које се сврстава Босна и Херцеговина са своја два ентитета Републиком Српском и Федерацијом БиХ. Предмет истраживања у овом раду је тржиште капитала Републике Српске са његовим основним карактеристикама. Дио истраживања се односи и на компаративну анализу тржишне капитализације Републике Српске у односу на тржишну капитализацију земаља из окружења. У завршном дијелу истраживања се настојао детерминисати утицај пандемије Covid-19 на кретања тржишта капитала Републике Српске и земаља из региона у току 2020. године.

3.7. Остали радови у часописима и скуповима међународног и националног значаја

- 1. Ирена Ђалић, Слободан Суботић, Светлана Терзић, Синиша Божичковић, Анализа сектора малих и средњих предузећа у Републици Српској, Зборник радова, VI Интернационални симпозијум, Нови Хоризонти, Саобраћајни факултет Добој, 17-18.11.2017. године, март 2018., 587-595. (ISBN 978-99955-36-66-6; UDK 656.1/2.(082)(0.034.4) (<http://novihorizonti.sf.ues.rs.ba/bs/predhodne-konferencije>)**

Посљедњих година двадесетог вијека, дошло је до развоја нових знања и свијести појединаца. Предузетништво постаје актуелно као носилац привредне активности. Међутим, оно што треба нагласити јесте да предузетништво не треба мијешати са малим и средњим предузећима. Није свако мало предузеће аутоматски предузетничко. Основна карактеристика предузетничког предузећа јесте иновативност и ратличитост. Мала и средња предузећа (МСП) су извор нових радних мјеста и самим тим помажу смањењу незапослености. Због свих ових позитивних карактеристика развијене земље су велики дио своје економске пажње посветиле развоју сектора МСП. Због великог значаја за цјелокупну привреду, у овом раду ћемо анализирати стање сектора МСП у Републици Српској (РС). У овом истраживању смо дошли до закључка да би усклађивање домаћих закона са законима ЕУ, болја имплементација закона, оснивање, јединственог регистра привредних субјеката,

смањење пореза и доприноса на плате, увођење диференциране стопе ПДВ-а, јачање институција тржишта капитала, либерализација текућих и капиталних трансакција, финансијска едукација корисника финансијских услуга омогућила раст и развој привреде РС кроз свеобухватну подршку развоју иновативних МСП мјереном повећањем степена запослености и комерцијализације иновација.

2. Слободан Суботић, Синиша Божичковић, *Analytical Approach to Economic Growth of the Republic of Srpska with Special Emphasis on the Development of the Agriculture (Аналитички приступ привредном расту регија Републике Српске са посебним освртом на развој пољопривреде)*, International Journal of Investment Management and Financial Innovations, SAD, Vol. 4, No. 2, 2018, pp. 37-44. Published: May 31, 2018 (ISSN: 2381-1196 (Print); ISSN: 2381-120X (Online). (<httpswww.businessperspectives.org/index.php/journals/investment-management-and-financial-innovations>) (DOAJ).

In the economic literature, often used terms are economic growth and economic development, in the sense that these two terms are often identified with each other, or in terms of their significant categorical distinction. Economic development is complicated and contains complex categories of economic growth because it includes not only qualitative targets, but also qualitative changes. Natural resources (agricultural and forest land, mineral wealth, water potential) combined with two other production factors, can contribute to economic growth, but are necessary conditions of the growth. A key determinant of the economic growth is technology or technological changes that allow the production of the higher output with the existing investment of the productive factors. The research presented in this paper is economic growth of the Republic of Srpska in the last four years. Especially the attention was paid to agricultural production and identified relevant macroeconomic indicators have a significant impact on the inequality of the development of the agricultural production in some regions of the Republic of Srpska. Therefore, in the final part of this paper made a comparative analysis is made an emphasis on regional differences in agricultural production, and the proposed concrete measures in order to achieve greater results and more balanced regional development of the Republic of Srpska.

3. Слободан Суботић, Жељко Стјепановић, *Утицај информационих технологија на развој рачуноводствене професије*, Пословни консултант, Међународно индексирани научно-стручни часопис, број 90., "FINconsult" Тузла, октобар 2019. (51-59, ISSN 1986-5538, EBSCO Publishing) (<http://poslovnikonstant.ba/>)

Актуелност теме и висок ниво интересовања стручне и професионалне јавности за симбиозни карактер рачуноводствено информационих активности даје овом истраживању вишедимензионалан и мултидисциплинаран карактер. Истраживањем релевантне домаће и стране литературе, рачуноводственој професији се настоје приближити могућности и предности даљег развоја рачуноводственог система информисања уз интензивну имплементацију савремених технолошких достигнућа. Посебан допринос развоју рачуноводствене професије огледа се у дефинисању знања и вјештина које савремене рачуновође треба да посједују као главни носиоци укупног друштвеног прогреса. На основу стечених сазнања остварује се потпуна компатибилност са свјетским стандардима, трендовима, као и најефикаснијим методама управљања предузећем.

4. Слободан Суботић, Горан Митровић, Витомир Старчевић, *STATISTICAL*

ANALYSIS OF THE INTERDEPENDENCE OF MAKROECONOMIC INDICATORS OF THE SELECTED IN WESTERN BALKAN COUNTRIES (Статистичка анализа међузависности макроекономских показатеља одабраних земаља Западног Балкана), 3rd International Scientific Conference on IT, Tourism, Economics, Management and Agriculture-ITEMA 2019: VŠEMvs, Bratislava, Slovakia October 24, 2019. (Word count 4358, Time submitted 01-Jan-2020, Paper Id 53449343, 1-14, DOI:<https://doi.org/10.314.10/ITEMA.S.P.2019.1>).

The research conducted and included in this paper applies to the peculiarities in applying certain methods for the purpose of assessing the trends of quantitative and qualitative macroeconomic indicators in the Western Balkan countries. The research focuses particularly onto certain Western Balkan countries such as Albania, Bosnia and Herzegovina and Serbia. Contemporary statistical methods have been applied in analyzing the conjunction and mutual dependency of these countries' economies, by indicating certain unique macroeconomic indicators of their efficiency and effectiveness. In that context, indicators of gross domestic product, exports, imports and foreign direct investment have been presented both graphically and in tables, including their trend over the period from year 2000 to 2016. The analysis is based on the implementation of the econometric statistical methods of correlation and regression, as well as on the following statistic software packages: IBM SPSS ver. 21, Microsoft XLSTAT and 3B Stat ver. 1.01. A particular segment of the analysis of unique macroeconomic indicators is dedicated to the comparison of the operational effectiveness of analysed countries' economies and their rankings on the basis of each of the relevant parameters. In that respect, respective unique indicators, in addition to absolute amounts, have also been provided as „per capita“ calculations, for the purpose of obtaining more realistic insight into the relative capacity of each of the countries surveyed.

5. Жељко Стјепановић, Слободан Суботић, Борис Суботић, Ален Панић, Примјена blockchain технологије у креирању и дистрибуцији криптовалута, Међународно индексирани научно-стручни часопис, број 105., "FINconsult" Тузла, април-мај 2021. (36-43, ISSN 1986-5538, EBSCO Publishing) (<http://poslovnikonsultant.ba/>)

Финансијске трансакције и новчани токови у савременом дигиталном добу су праћене недостатком приватности и дискреције јер су банке упућене и прате финансијске трансакције сваког појединца. Појава криптовалута и, упоредо са њима, blockchain технологије покушај је децентрализације финансијског система и враћања моћи управљања новцем и финансијским трансакцијама сваком појединцу. Најпознатија примјена ове технологије је у креирању и дистрибуцији криптовалута која у исто вријеме служи као доказ да је појединац у власништву нечега (криптовалуте), односно дигиталног новца. Најзначајније обиљежје криптовалуте је да није под надзором или управљањем било које централне банке, нити власти, те не може пасти под њихов утицај. Циљ истраживања у овом раду је да се детерминише значај blockchain технологије код дистрибуције криптовалута и да се укаже на правне аспекте трговине криптовалутама у савременом добу.

6. Дејан Глиговић, Слободан Суботић, Синиша Божичковић, Душко Лаковић, Драган Вукасовић, Изазови развоја и стратегија пословања у условима пандемије Ковид19 на примјеру ЈП "Суботицатранс" Суботица и а.д. "Севертранс" Сомбор, Зборник радова VIII International Symposium NEW HORIZONS 2021 of Transport and Communications, (VIII Међународни

симпозијум НОВИ ХОРИЗОНТИ 2021 саобраћаја и комуникација, 26-77.11.2021.), Саобраћајни факултет Добој, Добој, фебруар 2022., 533-541 (ISBN 978-99955-36-92-3; COBISS.RS-ID 135478017). (<http://novihorizonti.sf.ues.rs.ba>)

Међу секторима који су највише погођени кризом услед пандемије Covid 19 је и путнички превоз, што се види и по драстичном паду броја путника, а пре свега у међународном саобраћају. Рад је посвећен сагледавању негативних последица које је на пословање саобраћајних предузећа „Суботицатранс“ и „Севертранс“ оставила пандемија корона вируса, затим ефектима државне помоћи које је на превазилажење негативних последица предузела Влада и наредним корацима које ова предузећа морају предузети како би ублажила негативне ефекте које је изазвала актуелна пандемија. Кризне ситуације у пословању предузећа утичу на промене стила руковођења, будући да појава кризе у предузећу нужно намеће нове изазове пред топ менаџмент предузећа, јер се јављају нови изазови у пословању на које менаџмент мора дати адекватан, благовремен и тржишној ситуацији балансиран одговор.

7. Андријана Мркаић Атељевић, Слободан Суботић, Ефекти туризма на економију Босне и Херцеговине-Пре и пост COVID 19 анализа-, XI Конференција са међународним учешћем, Јахорински пословни форум, Зборник радова 2022, Економски факултет Пале, 24-25. март 2022. године, (383-410, ИССН 2303-8969). (<https://ekofis.ues.rs.ba>)

Рад сагледава развој туризма у Босни и Херцеговини (БиХ) и његов утицај на економију, у условима прије појаве пандемије Covid-19 као и консеквенце тог развоја у току трајања пандемије. Циљ рада је да се помоћу анализе туризма у пре и пост Covid периоду добију одређена сазнања о утицају туризма на макроекономске параметре. Главни дио рада односи се анализу важних индикатора општег економског развоја под утицајем развоја туризма- текућег рачуна платног биланса БиХ, анализу запослености, те анализу варијабилности туристичких долазака у 2020. години. Резултати истраживања показују изразити пад свих анализираних индикатора у односу на 2019. године када је туризам био значајан генератор повећања извозне активности Босне и Херцеговине и генератор смањења дефицита платног биланса. У завршном дијелу рада оштар фокус је стављен на недовољно аспиративну улогу туризма у БиХ и савјете како пандемијску кризу можемо посматрати и у позитивном контексту.

8. Андријана Мркаић Атељевић, Слободан Суботић, Квантитативна анализа туристичког односа Босне и Херцеговине и Европске уније (A. Mrkaic Ateljevic, Slobodan Subotic: QUANTITATIVE ANALYSIS OF TOURIST RELATIONS BOSNIA AND HERZEGOVINA AND THE EUROPEAN UNION), Међународна научна конференција "Туризам у савременом европском и евроазијском простору- Стање, проблеми, изазови, перспективе", Зборник радова, Висока школа за туризам и хотелијерство Требиње, 23-27.05. 2022. године (243-260, ISBN 978-99976-906-5-4, COBISS.RS-ID 136051713) (https://raumplan.iaus.ac.rs/bitstream/id/2793/Zbornik_509-522.pdf)

Циљ овог истраживања јесте да се изврши детаљна квантитативна анализа туристичких односа Босне и Херцеговине (БиХ) и Европске уније (ЕУ) примјеном гравитационог модела који се не примјењује често у академским истраживањима у области економије и туризма. За опсервациони период узет је период од 2013-2017. године јер је туристичка активност тада била посебно изражена. У раду је потврђена

основна премиса гравитационог модела- да економско трговински односи двије земље зависе од варијабли: дистанца и економска снага, али се ова констатација допуњује употребом бинарних варијабли које су појасниле утицај чланства у Европској унији, као и утицај “заједничких граница”. Методологија рада сведена је на употребу статистичке методе- вишеструке регресије која је урађена у SPSS програму по систему stepwise backward regresione анализе. Резултати истраживања упућују на негативан утицај пораста бруто домаћег производа у емитивним државама на прилив туриста у Босну и Херцеговину, као и на позитиван утицај “заједничких граница” јер се показало да је највећи прилив туриста у БиХ-у управо из земаља са којима ова држава има заједничке границе. Закључак истраживања произилази управо из резултата и односи се на значај гравитационог модела за предикцију туристичких кретања у БиХ-и, као и параметара који та кретања генеришу.

9. *А. Мркавић Атељевић, С. Суботић, Реперкусије економске кризе из 2008. и пандемијске кризе из 2020. године на туризам у Босни и Херцеговини, Економски видици – Часопис друштва економиста Београд, XXVII (2022), Бр. 1-2., Београд, јун 2022, (97-111., ISSN 0354-9135). (<https://www.deb.org.rs/wp-content/uploads/2022/07/Ekonomski-vidici-1-2-2022-1.pdf>) (SJR)*

У условима глобалних трендова, туризам се константно суочава са промјенама које остављају снажан утицај на даљи развој ове гране. Неке од тих промјена манифестују се као кризе, различитих облика. Највесћа рецептивна туристичка тржишта изложенија су кризама било које врсте због повећаног протока људи и глобализације. Мања тржишта попут босанскохерцеговачког туристичког тржишта са удјелом од само 0,34% на туристичком тржишту јужног Медитерана најчешће нису толико сензибилна на глобалне промјене јер им туризам није приоритетна грана. Међутим, двије кризе су оставиле снажан утицај на дјелатности смјештаја те припреме и услуживања хране и пића у Босни и Херцеговини- економска криза 2008. године и пандемијска криза Covid-19 која се десила 2020. године.

4. ОБРАЗОВНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

Образовна дјелатност прије првог и/или /последњег избора/реизбора

А) Витомир Старчевић, Рајко Радовић, Слободан Суботић: Берзанско пословање, Треће издање, Универзитет у Источном Сарајеву, Факултет пословне економије Бијељина, август 2017.

Б) У овом периоду кандидат је изводио наставу из сљедећих предмета: Финансијско пословање у телекомуникационом саобраћају, Финансијско пословање у поштанском саобраћају, Рачуноводство и финансије за менаџере, Шпедиција и агенцијско пословање и Шпедиција.

В) Гостујући професор на Високој школи за туризам и хотелијерство Требиње (оснивач Влада Републике Српске) на предметима: Пословне финансије, Финансијско и девизно пословање, Финансијске институције и тржишта.

Г) Чланство у комисијама за одбрану магистарских и мастер радова: 1) Магистарски рад кандидата Асмира Мујановића: "Утицај кредита као извора финансирања на пословање предузећа", Економски факултет Брчко, Одлука број: 03/2-325-4/16, од 19.09.2016, члан комисије за одбарну магистарског рада, који је одбрањен 07.10.2016. године, УНО Пословне финансије; 2) Мастер рад кандидата Мичић Биљане: "Анализа пословања предузећа Еуро Лимун д.о.о. са освртом на

економску оправданост пословног наступа", Саобраћајни факултет Добој, Одлука број: 104-9/16 од 05.10.2016. године, члан комисије за одбрану мастер рада, који је одбрањен 23.02.2017. године; 3) **Мастер рад кандидата Јовановић Жарка: Оптимизација транспортно складских система у рафинерији уља Модрича примјеном RFID технологије**", Саобраћајни факултет Добој, Одлука број: 1422/16 од 22.11.2016. године, члан комисије за одбрану мастер рада, који је одбрањен 08.12.2016. године; 4) **Мастер рад кандидата Симић Гордане: "Улога финансијских институција у развоју тржишта капитала Републике Српске"**, Факултет пословне економије Бијељина, Одлука број: 548-02/17 од 15.06.2017. године, члан комисије за одбрану мастер рада, УНО Монетарна економија.

Б) Члан комисије за полагање испита из предмета: 1) **Комисија за полагање испита из предмета Пословне финансије за студента Механовић Армина**, Економски факултет Брчко, дана 03.03.2017. године, Одлука број: 01-75/17 од 17.02.2017. године. 2) **Комисија за полагање испита из предмета Пословне финансије за студента Имамовић Сафета**, Економски факултет Брчко, дана 03.03.2017. године, Одлука број: 01-149/17 од 04.04.2017. године.

Е) Учесће на међународним научним скуповима: Кандидат је у овом изборном периоду активно учествовао на 17 скупова међународног и националног значаја.

Ж) Рецензент радова са научних скупова: Кандидат је рецензирао 15 радова који су објављени у зборницима са научних скупова међународног и националног значаја.

Образовна дјелатност послје је посљедњег избора/реизбора

А) Уџбеници и монографије:

1. **Пешевић С., Суботић С., Вукасовић Д., Пословне финансије (уџбеник)**, НУБЛ-Независни Универзитет Бања Лука, Бања Лука, 2020., (ISBN 978-99976-43-19-3, COBISS.RS-ID 128072961)

2. **Суботић С., Митровић Г., Финансијска тржишта, институције и инструменти (уџбеник)**, Висока школа за туризам и хотелијерство Требиње, Требиње, 2020. (ISBN 978-99976-906-2-3, COBISS.RS-ID 129368833)

3. **Суботић С., Митровић Г., Специфични облици финансирања предузећа (монографија)**, Висока школа за туризам и хотелијерство Требиње, Требиње, 2021. (ISBN 978-99976-906-3-0, COBISS.RS-ID 130913281)

4. **Суботић С., Ерцег Ж., Божичковић С., Финансијски менаџмент-Финансијско пословање (уџбеник)**, Саобраћајни факултет Добој. Универзитета у Источном Сарајеву, Добој 2023. (ISBN 978-99976-12-02-1, COBISS.RS-ID 138322945)

Б) У овом периоду кандидат је изводио наставу из следећих предмета: Финансијско пословање у телекомуникационом саобраћају, Финансијско пословање у поштанском саобраћају, Рачуноводство и финансије за менаџере, Шпедиција и агенцијско пословање и Шпедиција.

В) Гостујући професор на Високој школи за туризам и хотелијерство Требиње (оснивач Влада Републике Српске) на предметима: **Пословне финансије, Финансијско и девизно пословање, Финансијске институције и тржишта.**

Г) Чланство у комисијама за одбрану магистарских и мастер радова:

1. **Мастер рад кандидата Јелице Ристић Марков: "Управљање ризиком портфолија хартија од вриједности"** Факултет пословне економије Бијељина, Одлука број: 83-02/19 од 25.01.2019. године (члан комисије за преглед, оцјену и одбрану мастер рада.

Рад одбрањен 01.04. 2019. године).

2. Мастер рад кандидата Тање Костадиновић: "Оптимализација положаја дрона као базне станице у 4Г мрежама" Саобраћајни факултет Добој, Одлука број: 533/20 од 20.05.2020. године (предсједник комисије за одбрану мастер рада. Рад одбрањен 06.06.2020. године).

3. Мастер рад кандидата Марка Крајишника: "Могућности примјене финансијских деривата на финансијским тржиштима БиХ", Факултет пословне економије Бијељина (члан комисије за преглед, оцјену и одбрану мастер рада. Рад одбрањен 12.07.2021. године).

4. Мастер рад кандидата Дарка Спасојевића: "Идејно рјешење за реализацију интелигентних семафора на подручју града Бијељина" Саобраћајни факултет Добој (коментор и члан комисије за оцјену и одбрану мастер рада. Рад одбрањен 23.03.2022. године).

Д) Цитираност научних радова:

Профил: <https://scholar.google.com/citations?user=-0gs88UAAAAJ&hl=sr> (9 хетероцитата)

1. В. Старчевић, С.Суботић, Учесће хартија од вриједности у развоју тржишта капитала Републике Српске (3 хетероцитата: 2018 (1); 2019 (1); 2020 (1);)

2. В. Старчевић, С.Суботић, Корпоративно управљање у функцији одрживе финансијске стабилности предузећа (2 хетероцитата: 2020 (1); 2021 (1);)

3. С.Суботић, В.Старчевић, Ефекти финансијске глобализације на развој тржишта капитала Републике Српске (1 хетероцитат: 2022 (1);)

4. В. Старчевић, С.Суботић, Улога финансијског система у развоју националне економије (1 хетероцитат: 2023 (1);)

5. В. Старчевић, С.Суботић, *Competitive Advantages of the Economy of Bosnia and Herzegovina as Precondition for Attracting Foreign Direct Investments* (1 хетероцитат: 2021 (1);)

6. С.Суботић, Мјерење ризика кредитног портфолија (1 хетероцитат: 2018 (1);)

Профил: <https://scholar.google.com/citations?user=wdqYuwsAAAAJ&hl=sr> (4 хетероцитата)

1. В. Старчевић, С.Суботић, *Competitive Advantages of the Economy of Bosnia and Herzegovina as Precondition for Attracting Foreign Direct Investments* (3 хетероцитата: 2021 (3);)

С.Суботић, В.Старчевић, Ефекти финансијске глобализације на развој тржишта капитала Републике Српске (1 хетероцитат: 2021 (1);)

Ђ) Информације о одржаном приступном предавању:

Имајући у виду да проф. др Слободан Суботић изводи наставу на високошколским установама, у континуитету од 2013. године до сада, тако да сходно члану 93. Закона о високом образовању Републике Српске исти није био дужан да пред Комисијом одржи предавање из наставног предмета уже научне области за коју се бира.

Е) Резултати студентске анкете:

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА СТУДЕНТСКОГ ВРЕДНОВАЊА ЗА НАСТАВНИКА – САРАДНИКА

проф.др Слободан Суботић, ванредни професор

На основу Закона о високом образовању. Објављеног 10.07.2020. године у Службеном гласнику Републике Српске број 67 (члана 81.), Правилника о поступку и

условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву број: 01-С-129-VIII/12 од 18.04.2012. године, број: 01-С-45-XXVI/14 од 19.02.2014. године, број: 01-С-92-XXVII/14 од 27.03.2014. године, број: 01-С-78-1- XXXVIII/15 од 26.03.2015. године, број: 01-С-560-1-XVIII/16 од 29.09.2016. године, број: 01-С-150-1-XXVII/17 од 23.03.2017. године, број: 01-С-461-1-XXXVIII/17 од 30.11.2017. године, број: 01-С-8-1-XLI/18 од 25.01.2018. године и број: 01-С-53-1-XXVIII/22 од 24.02.2022. године (члан 37 и члан 38), као и Правилник о студентском вредновању квалитета студија број: 01-С-392-IV/11 од 25.11.2011. године и број: 01-С-74-01-X/20 од 26.03.2020. наставник-сарадник је потребно да оствари позитивну оцјену педагошког рада у студентским анкетама током цјелокупног претходног изборног периода. На основу резултата електронских анкета у изборном периоду од 2013/2014. до 2022/2023. академске године сачињен је овај извјештај. Подаци кориштени у извјештају о резултатима студентског вредновања преузети су из базе података Универзитета у Источном Сарајеву, и саставни су дио овог извјештаја:

Закључак

На основу увида у резултате анкета може се закључити да проф.др Слободан Суботић, ванредни професор није био оцјењен са мањом оцјеном од 3,00 на студентским анкетама у периоду од 2013/2014. до 2022/2023. академске године, односно била је позитивно оцијењена од стране студената на студентским анкетама у току изборног периода.

Датум: 11.10.2023. године

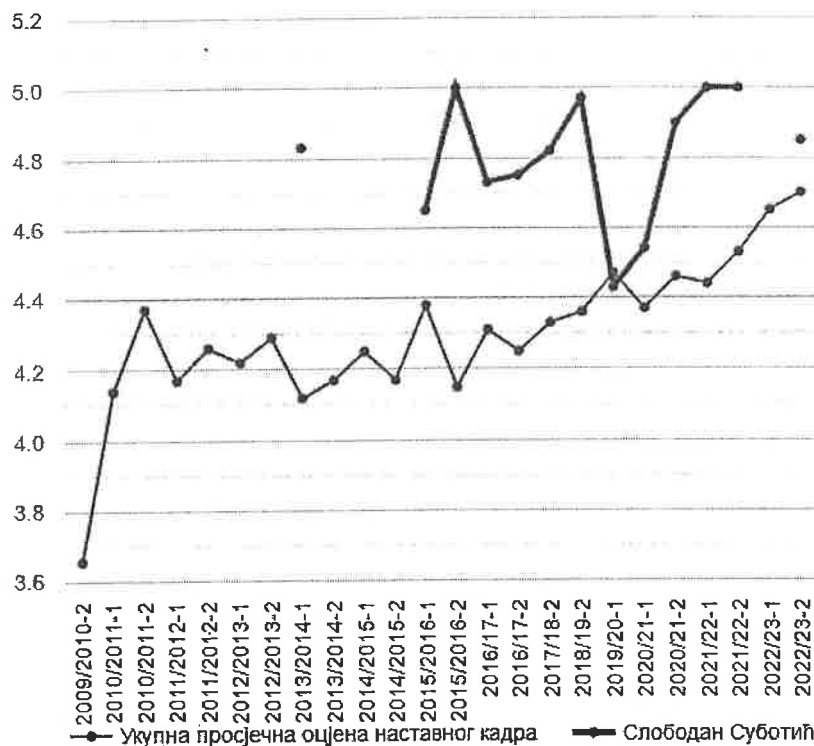
Координатор за осигурање квалитета

др Горан Јаушевац

На основу увида у просјечне оцјене и коментаре студената на анонимно урађеним анкетама, може се закључити да проф. др Слободан Суботић има позитивну оцјену педагошког рада у изборном периоду од 2016. до 2023. године. Посљедње двије изборне године именовани професор је оцијењен од стране студената са просјечном оцјеном 5,00.

Тренд просјечних оцјена у односу на просјечну оцјену наставног кадра

5. СТРУЧНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

1. Координатор за финансије и буџет пројекта: **"Богатство различитости"**, организованог од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске и Савеза националних мањина регије Добој. Пројекат реализован од 16-17.06.2018. године у Добоју.
2. Координатор за буџет и реализацију пројекта: **"Седмог традиционалног сајма националних мањина"**, организованог од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске и Савеза националних мањина регије Добој. Пројекат реализован 14.12.2019. године у Добоју.
3. Сарадник на пројекту: **ХОРИЗОНТ 2021 под називом "NS GLOBAL ECONOMICS"** у оквиру позива **EIC ACCELARATOR OPEN** аплициран код Европске комисије 14.04.2021. године.
4. Коаутор студије: **Израда студије економске оправданости улагања у инжењерско насеље (бунгалове)** чији је наручилац **МХ ЕПРС МП а.д. Требиње-ЗП** **Хидроелектране на Дрини а.д. Вишеград.** (<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57915725600>, Студија индексирана у цитатној бази SCOPUS)
5. Сарадник на пројекту: **"Мјерење индикатора безбједности саобраћаја у Републици Српској – јесен 2022"** за потребе Агенције за безбједност саобраћаја Републике Српске по уговору број: 13/1/404-1405/22 од 07.10.2022. године, закљученог између Агенције и Саобраћајног факултета Добој, Универзитета у Источном Сарајеву.
6. Члан пројектног тима **ERASMUS+ : Transport of Dangerous Goods-Modernzation of Curricula and Development of Trainings for Professionals in the Western Balkans**

HEIs (Projekat Dgtrans) (Превоз опасних материја-Модернизација наставних планова и програма и провођење обуке за професионалце у ВШУ Западног Балкана), Уговор о обављању пројектних активности број: 10-32/23, од 03.01.2023. године.

7. **Члан уредништва часописа за економска и иновацијска истраживања "Econotics" - Oikis** институт Бијељина, од 2018. године.
8. **Рецензент часописа за економска и иновацијска истраживања "Econotics" - Oikis** институт Бијељина. Кандидат је рецензирао 10 радова за потребе овог часописа у посљедњем изборном периоду.
9. **Рецензент часописа Нови Економист, Факултете пословне економије Бијељина.**
10. **Рецензент радова са научног скупа Еконбиз, Факултет пословне економије Бијељина.** Кандидат је рецензирао 10 радова за потребе научног скупа и часописа у посљедњем изборном периоду.
11. **Рецензент радова са научног скупа Нови Хоризонти, Саобраћајни факултет Добој од 2016. године.** Кандидат је рецензирао 4 рада за потребе научног скупа у посљедњем изборном периоду.
12. **Рецензент уџбеника и монографија:** 1. Рецензент монографије под називом: "Јавно-привано партнерство у Републици Српској (пракса и изазови)", аутора доц. др Жељане Јовичић, по одлуци број: 13/3.690-VIII-16.2/21 од 15.06.2021., Економског факултета у Бањој Луци; 2. Рецензент уџбеника под називом: "Менаџмент и маркетинг услуга" аутора Месуда Ајановића, Венана Хаџиселимовића и Сајире Ђурић, (ISBN: 978-9958-088-49-0), фебруар 2023.

Допринос академској и широј заједници

1. **Члан Удружења економиста Републике Српске "SWOT" од октобра 2020. године, ID:255.**
2. **Руководилац Катедре за опште научне дисциплине** на Саобраћајном факултету Добој, Одлука бр.1219/23 од 09.10. 2023. године.
3. **Главни и одговорни уредник уџбеника: "Просторно –функционална организација и стандардизација хотела", Проф.др Милимир Лојовић, проф.др Ђато Обрен, Висока школа за туризам и хотелијерство Требиње, "Printshop" Требиње, Требиње, 2018. (ISBN 978-99955-685-7-3)**
4. **Члан тима за Промовисање политике уписа на Саобраћајном факултету у Добоју у академској 2017/18, 2018/2019, 2019/2020, 2020/21 и 2022/23 години.**
5. **Члан Комисије за признавање испита за препис на први циклус студија –студијски програм "Саобраћај" са других високошколских установа по рјешењу број: 1417/15 од 21.10.2015. године и рјешењу број:1313/20 од 23.10.2020. године.**
6. **Добитник Плакете за допринос у раду и афирмацију Саобраћајног факултета Добој, Број: ПЈ- 75/23, од 11.06.2023. године.**

Сарадња са дугим високошколским установама, научноистраживачким, односно институцијама културе и умјетности у земљи и иностранству

1. **Учешиће у пројекту сарадње у склопу програма ERASMUS+: Transport of Dangerous Goods-Modernzation of Curricula and Developoment of Tarinings for Professionals in the Western Balkans HEIs (Projekat Dgtrans) (Превоз опасних материја-Модернизација наставних планова и програма и провођење обуке за професионалце у ВШУ Западног Балкана), Уговор о обављању пројектних активности број: 10-32/23, од 03.01.2023. године.**
2. **Учешиће на међународним научним скуповима:** У овом изборном периоду

кандидат је активно учествовао на 12 међународних научних скупова у земљи и иностранству.

3. Гостујући професор на Високој школи за туризам и хотелијерство Требиње (оснивач Влада РС) од 2015. године на предметима: Пословне финансије, Финансијско и девизно пословање, Финансијске институције и тржишта.

Други кандидат и сваки наредни ако их има (све поновљено као за првог кандидата).

6. РЕЗУЛТАТ ИНТЕРВЈУА СА КАНДИДАТИМА⁴

Интервју са *др Слободаном Суботићем* одржан је 06.12.2023. године у 12,00 часова у просторијама Саобраћајног факултета у Добоју. Интервју су обавили проф. др Дејан Микеревић и проф. др Зоран Мاستило. Трећи члан Комисије проф. др Вера Зеленовић из оправданих разлога није могла присуствовати интервјуу са кандидатом. Након упознавања са конкурсним материјалом кандидата и обављеним разговором на тему будућег научно-педагошког развоја и научне области за коју се бира, чланови Комисије су стекли дојам да кандидат изузетно добро разумије савремене тенденције у обликовању модерних наставних планова и програма и добро познаје научну литературу дисциплина које као ванредни професор предаје на Саобраћајном факултету у Добоју. На основу одржаног интервјуа са кандидатом као и увидом у његов досадашњи рад, чланови Комисије са задовољством закључују да кандидат својим компетенцијама у потпуности испуњава услове предметног конкурса.

III ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Експлицитно навести у табели у наставку да ли сваки кандидат испуњава услове за избор у звање или их не испуњава, уз обавезно констатовање да ли се на кандидата односе минимални услови за изборе у звања из Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20) или из Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20).

Први кандидат: Др Слободан Суботић, ванредни професор

На кандидата се примјењују минимални услови за избор у звање из члана 81., 82., 83. и 90. Закона о високом образовању Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20).

Минимални услови за избор у звање редовног професора ¹¹	Испуњава/не испуњава	Навести резултате рада (уколико испуњава)
<i>Има проведен један изборни период у звању ванредног професора</i>	<i>Испуњава</i>	Избор у звање ванредног професора, Одлука бр. 01-С-43-ХЛП/18 од 22.02.2018. године

⁴ Интервју са кандидатима за изборе у академска звања обавља се у складу са чланом 4а. Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву (Интервју подразумјева непосредан усмени разговор који комисија обавља са кандидатима у просторијама факултета/академије. Кандидатима се путем поште доставља позив за интервју у коме се наводи датум, вријеме и мјесто одржавања интервјуа.)

<p><i>Има најмање осам научних радова из области за коју се бира, објављених у научним часописима и зборницима са рецензијом, од којих су два научна рада у научним часописима међународног значаја или научном скупу међународног значаја и најмање један научни рад објављен у истакнутом научном часопису међународног значаја, након избора у звање ванредног професора</i></p>	<p><i>Испуњава</i></p>	<p>Кандидат је објавио укупно 29 научних радова од чега 14 радова у часописима међународног и националног значаја и 15 радова на научним скуповима међународног и националног значаја, од којих су 20 радова из научне области за коју се бира. Кандидат је објавио <i>четири рада</i> у истакнутим научним часописима међународног значаја (ERIH+ цитатана база), <i>два рада</i> у научним часописима међународног значаја (SCOPUS i DOAJ цитатна база) и <i>седам радова</i> на научним скуповима међународног значаја.</p>
<p><i>Има цитираност научних радова</i></p>	<p><i>Испуњава</i></p>	<p>Кандидат има цитираност научних радова (13 хетероцитата), а што је доступно и видљиво на профилима: 1) https://scholar.google.com/citations?user=-0gs88UAAAAJ&hl=sr 2) https://scholar.google.com/citations?user=-wdqYuwsAAAAJ&hl=sr</p>
<p><i>Има двије публикације из научне области за коју се бира (са ISBN бројем) које се категорису као научна монографија или универзитетски уџбеник</i></p>	<p><i>Испуњава</i></p>	<p>Кандидат има четири публикације (са ISBN бројем) од којих су три уџбеника и једна научна монографија из научне области за коју се бира.</p>
<p><i>Доказане наставничке способности, позитивно је оцијењен од високошколске установе или има позитивну оцјену педагошког рада у студентским анкетама током његовог претходног изборног периода</i></p>	<p><i>Испуњава</i></p>	<p>Кандидат је има позитивну оцјену педагошког рада у изборном периоду од 2016. до 2023. године. Посљедње двије изборне године кандидат је оцијењен од стране студената са просјечном оцјеном 5,00.</p>
<p><i>Био је члан комисије за одбрану мастер, магистарског или докторске дисертације, или има успјешно реализовано менторство</i></p>	<p><i>Испуњава</i></p>	<p>Кандидат је био коментор и члан кандидату једног мастер рада и три пута је био члан комисије за оцјену и одбрану мастер рада.</p>

<i>кандидата на другом или трећем циклусу студија</i>		
<i>Остварио је најмање два од три допунска услова прописана Законом о високом образовању Републике Српске члан 80. став 2. („Службени гласник Републике Српске“ бр. 67/20)</i>	<i>Испуњава</i>	Кандидат је остварио сва три допунска услова прописана Законом из члана 80. став 2. Докази наведени под тачком 5. Извјештаја.
<p>Увидом у цјелокупну научно-истарживачку, стручну и педагошку активност, цијенећи при томе досадашњи педагошки рад кандидата о чему свједоче и резултати свих студентских анкета о квалитету наставног процеса, мишљења смо да је проф. др Слободан Суботић у свом досадашњем раду на Саобраћајном факултету Добој постигао запажене научне, стручне и педагошке резултате. Др Слободан Суботић је провео један изборни период у звању ванредног професора, објавио је двадесет радова из научне области за коју се бира у међународним и националним часописима и зборницима са рецензијом, аутор је једне научне монографије и три уџбеника из области за коју се бира након стицања звања ванредног професора, коментор је и члан кандидату једног мастер рада и члан комисије кандидатима на три мастер рада, има цитираност научних радова и успјешно реализовану сарадњу са другим високошколским установама у земљи и иностранству.</p> <p>На основу приложене документације у конкурсној пријави и познавања досадашњег рада кандидата, као и неопходног броја објављених публикација и научних радова, из научне области за коју се бира, објављених у признатим часописима и зборницима међународног и националног значаја, <i>те испуњености минималних и допунских услова</i>, Комисија, поштујући прописане чланове 81, 82, 83. и 90. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20), Правилник о условима за избор у научно-наставна, умјетничко-наставна, наставна и сарадничка звања („Службени гласник Републике Српске“, број: 22/22), Статут Универзитета у Источном Сарајеву и Правилник о поступку избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву, <i>са задовољством предлаже Научно-наставном вијећу Саобраћајног факултета Добој Универзитета у Источном Сарајеву и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву, да се др Слободан Суботић, ванредни професор, изабере у академско звање редовног професора за ужу научну област Пословне финансије.</i></p>		

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

1. **Др Дејан Микеревић, редовни професор, предсједник**
УНО: Пословне финансије, Економски факултет Бања Лука
Универзитета у Бањој Луци

2. **Др Вера Зеленовић, редовни професор, члан**
УНО: Пословне и јавне финансије, банкарство и финансијске
институције, Економски факултет Суботица Универзитета у
Новом Саду

3. **Др Зоран Мاستило, редовни професор, члан**
УНО: Теоријска економија, Факултет пословне економије
Бијељина Универзитета у Источном Сарајеву

IV ИЗДВОЈЕНО ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Уколико неко од чланова комисије није сагласан са приједлогом о избору дужан је своје издвојено мишљење доставити у писаном облику који чини саставни дио овог извјештаја комисије.

ЧЛАН КОМИСИЈЕ:

1. _____

Мјесто: Добој

Датум: 06.12.2023. године